

Rechtbank Gelderland
Team bestuursrecht Arnhem
Postbus 9030
6800 EM Arnhem

Haarlo, 21 september 2020.

Betreft: Verweerschrift gemeente Berkelland d.d. 8 juni 2020 (uw zaaknummer 19/2184)

Geachte heer, mevrouw,

Naar aanleiding van het door mij op 24 februari 2020 ingediende beroepschrift, hebt u de gemeente Berkelland in de gelegenheid gesteld een verweerschrift in te dienen. Dit verweerschrift, d.d. 8 juni 2020, heb ik in goede orde via mijn advocaat ontvangen. Met de zitting van 20 oktober a.s. in het vooruitzicht, wil ik u met deze brief laten weten waarom het 'verweer' van de gemeente niet als deugdelijk kan worden aanvaard.

Gemeente volhardt in ondeugdelijke cirkelredenering

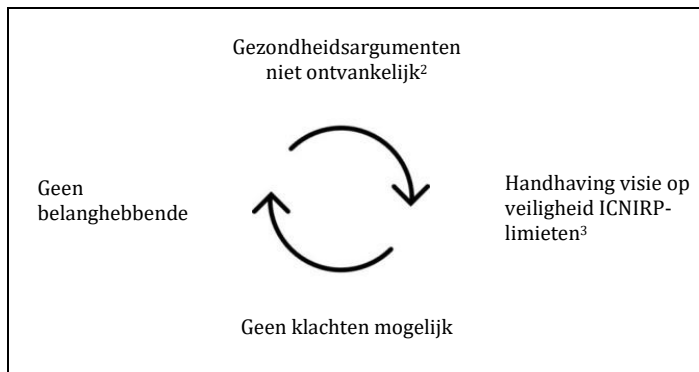
In mijn beroepschrift van 24 februari 2020 heb ik alle argumenten die door de gemeente Berkelland en door de Commissie Bezwaarschriften zijn aangedragen om mij als belanghebbende af te wijzen, uitgebreid weerlegd. Inclusief alle door de gemeente en de Commissie Bezwaarschriften aangevoerde jurisprudentie. In haar 'verweer' van 8 juni 2020 negeert de gemeente Berkelland deze weerlegging, *omdat* ik geen belanghebbende bij het bestreden besluit zou zijn. Daarmee kan vastgesteld worden dat de gemeente volhardt in de ondeugdelijke cirkelredenering waarover ik eerder in mijn beroepschrift (zie pagina 22) al gewag heb gemaakt.

We kunnen deze cirkelredenering als volgt omschrijven:

De blootstellingslimieten van de ICNIRP zijn veilig. Wij blijven ruimschoots onder de limieten. Daarom kan mevrouw De Jong geen klachten ondervinden van de geplande antennemast en is zij geen belanghebbende bij het bestreden besluit. Omdat zij geen belanghebbende is, verklaren wij haar gezondheidsargumenten als niet ontvankelijk en laten wij ook alle argumentatie met betrekking tot de deugdelijkheid van de ICNIRP-limieten buiten beschouwing.

Op de volgende pagina neem ik ter illustratie opnieuw het diagram uit mijn beroepschrift over om u te laten zien dat er op deze wijze (ondanks de mogelijkheid voor burgers tot het indienen van een inspraakreactie, zienswijze, bezwaar- en beroepschrift) van een kwalitatieve

burgerparticipatie (artikel 170 lid 1 aanhef en onder c Gemeentewet¹) geen sprake kan zijn.

Ondeugdelijke cirkelredenering ten aanzien van blootstellingslimieten en door burgers of ngo's ingebrachte gezondheidsargumenten.

Een cirkelredenering zoals in bovenstaand diagram weergegeven, maakt het bij het nemen van een besluit op het gebied van de plaatsing van antennemasten, onmogelijk om op grond van de Awb *alle* belangen (d.w.z. ook *het mijne*) te behartigen of zelfs maar te beoordelen, aangezien het voor het beoordelen en behartigen van mijn belang noodzakelijk is de deugdelijkheid van de ICNIRP-limieten juist in twijfel te trekken. Dit in twijfel trekken is gerechtvaardigd op grond van de al decennialang bestaande wetenschappelijke en maatschappelijke controverse ten aanzien van deze limieten. Dit betekent dat de gemeente Berkelland haar wettelijke plicht op grond van de Awb alleen kan vervullen door een ontvankelijke opstelling naar mijn gezondheidsargumenten, omdat zij alleen zo zonder vooringenomenheid *alle* belangen kan behartigen (artikel 1:2 lid 2⁴, artikel 2:4 lid 1⁵, artikel 3:2⁶) en kan voorkomen dat (een of meer) belanghebbenden (door reële gezondheidsrisico's en niet uit te sluiten -schade) onevenredig nadeel van een besluit ondervindt (artikel 3:4 lid 2 Awb⁷).

Ondermijning kwalitatieve burgerparticipatie

Met het onmogelijk maken van *daadwerkelijke* burgerparticipatie op het gebied van gezondheidsrisico's, ondermijnt de gemeente Berkelland haar plicht om *de primaire zorg te dragen voor het beschermen van de gezondheid, het leefmilieu en de veiligheid van de burgers op haar grondgebied* zoals in de Nota Nationaal Antennebeleid is vastgelegd.⁸ Met haar weigering

¹Artikel 170 lid 1 aanhef en onder c Gemw. De burgemeester ziet toe op de kwaliteit van procedures op het vlak van burgerparticipatie.

²Gezondheidsargumenten die de blootstellingslimieten van de ICNIRP ter discussie stellen worden niet-ontvankelijk verklaard, omdat de limieten van de ICNIRP niet ter discussie worden gesteld.

³De ICNIRP-limieten zijn uitsluitend gebaseerd op een thermische kortetermijn effect, terwijl er tal van biologische niet-thermische effecten zijn aangetoond en er in de praktijk sprake is van een langetermijn blootstelling 24/7, voor onbepaalde tijd.

⁴Artikel 1:2 lid 2 Awb. Ten aanzien van bestuursorganen worden de hun toevertrouwde belangen als hun belangen beschouwd.

⁵Artikel 2:4 lid 1 Awb. Het bestuurorgaan vervult zijn taak zonder vooringenomenheid.

⁶Artikel 3:2 Awb. Bij de voorbereiding van een besluit vergaart het bestuursorgaan de nodige kennis omtrent de relevante feiten en af te wegen belangen.

⁷Artikel 3:4 lid 2 Awb. De voor een of meer belanghebbenden nadelige gevolgen van een besluit mogen niet onevenredig zijn in verhouding tot de met het besluit te dienen doelen.

⁸Deze nota uit 2000 vormt de basis van het Nederlands antennebeleid en is nog steeds van kracht. Op de website van het Nationaal Antennebureau lezen we: *'De uitgangspunten voor de plaatsing van antennes zijn vastgelegd in het Nationaal Antennebeleid 2000.'* <https://www.antennebureau.nl/documenten/beleidsnotas/2018/januari/26/nationaal-antennebeleid-2000>

inhoudelijk kennis te nemen van mijn beroepschrift op grond van het argument dat ik geen belanghebbende ben, onttrekt de gemeente zich aan de verantwoordelijkheid om de argumentatie in mijn beroepschrift, *waarin ik nu juist laat zien waarom ik wel belanghebbende ben*, inhoudelijk te weerleggen. Ik kan mij nauwelijks voorstellen dat u als rechter een dergelijke ondermijning van het recht van burgers op bezwaar en beroep en het daarmee samengaande recht om ook *daadwerkelijk inhoudelijk gehoord te worden*, toestaat.

Een verweer dat weigert op de inhoud van een beroepschrift in te gaan, kan m.i. niet als een serieus verweer worden beschouwd, maar beschouw ik daarentegen als een minachting van het recht van burgers op inspraak en een kwalitatieve vorm van burgerparticipatie op grond van Awb en Gemw. Ik verzoek u dan ook dringend niet mee te gaan in een rechtvaardiging voor het systematisch inhoudelijk negeren en onbesproken laten van alle zelf door de gemeente aan burgers aangeboden mogelijkheden tot inspraak, opdat de mogelijkheid tot burgerparticipatie niet tot een schijnvertoning en leeg protocol vervalt. *Met andere woorden, het gaat hier niet meer alleen om het vaststellen van mijn persoonlijk belang, maar ook om de vraag of het toelaatbaar is dat het recht op een kwalitatieve vorm van burgerparticipatie op deze wijze systematisch door de (lokale) overheid kan worden ondermijnd.*⁹

Schending fysieke integriteit maakt mij sowieso tot belanghebbende

Zoals in mijn beroepschrift vastgesteld, is het een wetenschappelijk feit dat er bij draadloze technologie sprake is van biologische effecten, veroorzaakt door een niet-natuurlijke agens (de amplitude-gemoduleerde RF-EMV)¹⁰. In mijn beroepschrift zet ik uiteen waarom er om die reden een 'informed consent' van burgers nodig is (Handvest grondrechten EU, artikel 3 lid 2). Ontbreekt die geïnformeerde toestemming en wordt stralingsbelasting dwingend opgelegd, dan is er sprake van schending van de fysieke integriteit en van mensenrechten.

Volgens natuurkundige dr. Leendert Vriens passeren bij een veldsterkte van 1 V/m – de veldsterkte die de gemeente bij plaatsing van de antennemast verwacht op mijn perceel (en dus op mijn lichaam) en die door de gemeente als verwaarloosbaar wordt beschouwd¹¹ – maar liefst 10.000.000.000.000.000.000 (10¹²) fotonen per seconde een oppervlak van 1 m². Het betreft hier een gigantische hoeveelheid fotonen, die (anders dan bij het natuurlijke licht van de zon) op dezelfde manier trillen en samen het (onnatuurlijke, amplitude-gemoduleerde) EMV creëren. Volgens Vriens dringt het zo opgebouwde EMV in ons lichaam *'en kan daar schade veroorzaken'*¹². Ter vergelijking met de natuurlijke fotonen van zonlicht stelt Vriens: *'De fotonen*

⁹ Het inhoudelijk niet ingaan op gezondheidsargumenten van burgers door de gemeente Berkelland (en waarschijnlijk ook door andere lokale overheden), is mede ingegeven door een advies van dr. Fred Woudenberg, voorzitter van het communicatieforum van het Kennisplatform EMV (KPEMV). Dit advies dat hij op 28 mei 2018 gaf aan de afdeling Medische Milieukunde (MMK) van de GGD Noord- en Oost-Gelderland, houdt de gedragscode in om tegenover burgers die met gezondheidsargumenten komen *begrip te tonen, maar niet in te gaan op de inhoud van de aangevoerde argumentatie*. Een dergelijk advies en het opvolgen van dit advies vormt een ernstige schending van het democratisch recht van burgers op inspraak en burgerparticipatie, zoals onder andere vastgelegd in de Algemene wet bestuursrecht en in de Gemeentewet. Het KPEMV werd tot voor kort mede door de telecomindustrie gefinancierd via de Stichting Onafhankelijk Fonds Kennisplatform Nederland, waardoor – hoewel de naam van de stichting anders suggereert – haar onafhankelijkheid van de industrie niet kan worden gewaarborgd (zie hoofdstuk 16.3. *(Schijn van) belangenverstremming Kennisplatform EMV* in de 'Nadere toelichting en onderbouwing' bij mijn beroepschrift). Dr. Fred Woudenberg is psycholoog en heeft geen formele kennis in de geneeskunde, epidemiologie of biologie.

¹⁰ Dr. Sharon Goldberg, arts en professor in de interne geneeskunde wijst op het ontbreken van een 'informed consent' en is heel uitgesproken over het bewijs van biologische effecten: *'Draadloze technologie veroorzaakt biologische effecten. Punt.'* Vertaling citaat: WdJ. Dr. Sharon Goldberg on wireless radiation, oktober 2018. <https://www.youtube.com/watch?v=WiVE6RE-3lc>. Zie mijn beroepschrift, pagina 56 – 57.

¹¹ Deze inschatting is overigens erg laag, zoals blijkt uit een vergelijking met andere meetrapporten van het Agentschap Telecom, maar uiteraard blijft de gemeente, ook met 3 of 4 V/m, zoals de mantra zegt: 'Onder de limieten'.

¹² Dr. Leendert Vriens (2020). *Commentaar op de ICNIRP richtlijnen*. Bijlage Dagvaarding Kort geding van Stichting Stop5GNL tegen de Staat der Nederlanden. Pagina 9.

van de zon werken niet samen en geven helemaal geen elektrisch veld in tegenstelling tot de EMV van draadloze communicatie.¹³

Omdat mijn fysieke integriteit er dus hoe dan ook mee gemoeid is, beschouw ik mij sowieso als belanghebbende als het gaat om stralingsbelasting. De gepulste (d.w.z. amplitude-gemoduleerde) RF-EMV (of RFRam) dringen ongehinderd mijn fysieke lichaam binnen en beïnvloeden daar de autonomie van mijn fysieke systeem. Wat betreft de reactie van bijvoorbeeld de hersenen is door wetenschappers nog geen ondergrens vastgesteld, waarop de hersenen *niet* op RFRamreageren^{14 15}. Oxidatieve stress¹⁶ door een overmaat van vrije radicalen¹⁷ is in honderden peer reviewed studies ruim onder de ICNIRP-limieten vastgesteld.^{18 19 20}. (Zie ook hierna: 'Gezondheidsraad kan gezondheidsschade niet uitsluiten'.)

Omdat het ontstaan van bijvoorbeeld een vrije radicaal (een instabiel en reactief molecuul) in mijn lichaam waarschijnlijk slechts 'een enkele discrete botsing tussen het molecuul in kwestie

¹³ Ibidem.

¹⁴ In dr. Priyanka Bandara en dr. David O. Carpenter (2018). 'Planetary electromagnetic pollution: it is time to assess its impact'. The Lancet (december 2018) lezen we: 'De preventie van opwarming van het weefsel door radiofrequente elektromagnetische straling is bewezen ineffectief gebleken bij het voorkomen van biochemische en fysiologische interferentie. Zo is bijvoorbeeld door NIH-wetenschappers aangetoond dat acute niet-thermische blootstelling het menselijk hersenmetabolisme, de elektriciteit in de hersenen en de systemische immuunresponsen verandert. Chronische blootstelling is geassocieerd met verhoogde oxidatieve stress en DNA-schade en kankerrisico. Laboratoriumstudies, waaronder grootschalige studies onder knaagdieren van het US National Toxicology Program en het Italiaanse Ramazzini Instituut, bevestigen deze biologische en gezondheidseffecten in vivo.' [https://www.thelancet.com/journals/lanplh/article/PIIS2542-5196\(18\)30221-3/fulltext](https://www.thelancet.com/journals/lanplh/article/PIIS2542-5196(18)30221-3/fulltext). Vertaling citaat: WdJ.

¹⁵ Mr. Bernd Irmfrid Budzinski en prof.dr.ing. Wilfried Kühling (2015). *White zones, free from mobile phone coverage – unrealistic or required by law?* https://kompetenzinitiative.com/wp-content/uploads/2019/08/White-Zones_Budzinski_Kuehling_Nov_2015.pdf

¹⁶ 'Oxidatieve stress is een aandoening die ontstaat wanneer vrije radicalen (atomen of moleculen die ongepaarde elektronen hebben ontwikkeld, die het molecuul instabiel en zeer reactief maken), het aantal antioxidanten overtreffen (verbindingen die vrije radicalen neutraliseren door er elektronen aan af te staan). Een overmaat aan vrije radicalen, ook wel bekend als oxidatieve stress, is betrokken bij vrijwel elke degeneratieve ziekte die de mensheid treft: atherosclerose, hartaandoeningen, kanker, inflammatoire aandoeningen, gewrichtsaandoeningen, astma, diabetes, dementie en degeneratieve oogaandoeningen om er maar een paar te noemen. Oxidatieve stress verlaagt ook de immuunfunctie, wat de ontwikkeling van infectieuze ziekten beïnvloedt.' Susan Pockett (2019). *Conflicts of Interest and Misleading Statements in Official Reports about the Health Consequences of Radiofrequency Radiation and Some New Measurements of Exposure Levels*. *Magnetochemistry* 2019, 5, 31; doi:10.3390/magnetochemistry5020031. Pagina 8. Vertaling citaat: WdJ. Artikel te downloaden via: <https://emfscienceplatform.nl/wp-content/uploads/Susan-Pockett-article-ICNIRP-New-Zealand-mei-2019.pdf>

¹⁷ 'In de wetenschappelijke zin van het woord, is een vrije radicaal een molecuul dat een van zijn elektronen heeft verloren en daardoor instabiel en reactief is geworden. Het mechanisme waarmee RF een vrije radicaal creëert, houdt waarschijnlijk een enkele, discrete botsing in tussen het molecuul in kwestie en een RF-straal. Eenmaal aangemaakt, kan een vrije radicaal weer worden geneutraliseerd door contact met een antioxidant-molecuul, dat zijn verloren elektron teruggeeft. Echter, als dat niet onmiddellijk het geval is, dan kunnen de vrije radicalen een downstream-effect veroorzaken, zoals schade aan DNA, celmembranen en verschillende andere biologische entiteiten waarvan continue functie essentieel is voor het organisme. Dit betekent dat RF-schade kan worden beperkt door gezondheidsbevorderend gedrag, zoals de consumptie van antioxidanten (vitamine C, fruit en groenten, pure chocolade). Het betekent echter ook dat als er teveel vrije radicalen worden gecreëerd om de natuurlijke beschermingsmechanismen van het organisme het hoofd te bieden – of als een bepaalde vrije radicaal onherstelbare schade aanricht aan een vitale biologische functie voordat deze geneutraliseerd wordt – de effecten van RF cumulatief zijn. (...) Scherpe pieken van RF produceren vrije radicalen. Aanhoudende scherpe pieken van RF produceren meer vrije radicalen. Als genoeg vrije radicalen zich kunnen ophopen in het lichaam, worden gezondheidseffecten min of meer onvermijdelijk.'

Ibidem, pagina 10.

¹⁸ Dr. Mona Nilsson (2018), Swedish Radiation Protection Foundation: 'Regarding mechanism: It should be added that most studies (93 of 100 studies by 2015) showed that radiofrequency radiation cause oxidative stress.' Comments from Swedish Radiation Protection Foundation on draft reports NTP.

https://ntp.niehs.nih.gov/ntp/about_ntp/trpanel/2018/march/publiccomm/nilsson20180312.pdf

¹⁹ Dr. Priyanka Bandara en Dr. David O. Carpenter (2018). *Planetary electromagnetic pollution, it is time to assess its impact*. The Lancet, volume 2, issue 12, 512-514. [https://www.thelancet.com/journals/lanplh/article/PIIS2542-5196\(18\)30221-3/fulltext](https://www.thelancet.com/journals/lanplh/article/PIIS2542-5196(18)30221-3/fulltext).

²⁰ Databank ORSAA (Oceania Radiofrequency Scientific Advisory Association): <https://www.orsaa.org/orsaa-database.html>.

en een RF-straal' inhoudt²¹, zijn bij een continue blootstelling aan gepulste RF-straling 24/7 gezondheidseffecten min of meer voorspelbaar. Alleen al om die reden kan mijn belang niet worden ontkend of afgewezen. (Zie ook 'Behoort mijn lichaam nog aan mij of aan de Staat?')

Aanvullende informatie

In mijn beroepschrift van 24 februari 2020 heb ik uitgebreid beargumenteerd waarom de door de gemeente Berkelland gehanteerde afstandscriteria en de daaruit afgeleide veldsterkte van 1 V/m niet toereikend zijn om mijn belang te bepalen dan wel af te wijzen. Zowel afstandscriteria als veldsterkten zijn gebaseerd op de omstrede veiligheid van de ICNIRP-limieten. Graag geef ik u aanvullende informatie en onderbouwing voor het in mijn beroepschrift verdedigde standpunt.

ICNIRP-limieten moeten zelf als ambigue risico worden beschouwd

Aan de hand van het adviesrapport van de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid (WRR) *Onzekere veiligheid. Verantwoordelijkheden rond fysieke veiligheid*, heb ik in mijn beroepschrift laten zien dat het huidige antennebeleid tegen het voorzorgbeginsel ingaat. Kijken we naar de definitie van de WRR van 'ambigue risico' dan kan zelfs worden vastgesteld *dat de handhaving van de ICNIRP-limieten zelf een ambigue risico vormt*. De WRR stelt namelijk: *'Ambigue risico's dienen zich aan waar wetenschappelijke of maatschappelijke controverses over risico's ontstaan.'*²² Zoals ruimschoots in mijn beroepschrift aangetoond bestaat er al decennialang een wetenschappelijke en maatschappelijke controverse ten aanzien van de veiligheid van de ICNIRP-limieten. Handhaving van deze limieten, en zeker het hanteren van een onrechtmatige veiligheidsclaim op basis van deze limieten, moet dus beschouwd worden als een ambigue risico *op zichzelf*. En omdat onzekere en met name ambigue risico's volgens de WRR om voorzorg vragen, betekent dit dat een veiligheidsclaim op basis van de ICNIRP-limieten onhoudbaar is. Een dergelijke claim is in strijd met het voorzorgbeginsel en ook simpelweg met de ethiek en het gezonde verstand.

Veiligheid ICNIRP-limieten opnieuw door deskundigen ter discussie gesteld

Dat de ICNIRP-limieten ontoereikend zijn om de fysieke veiligheid en daarmee het recht van burgers op bescherming tegen gezondheidsschade te waarborgen, blijkt opnieuw uit een recent review-artikel (gebaseerd op 95 studies) van 19 juni 2020 van twee gerenommeerde Zweedse oncologen verbonden aan de Environment and Cancer Research Foundation. In dit artikel, getiteld: *Health risks from radiofrequency radiation, including 5G, should be assessed by experts with no conflicts of interest*, lezen we:

'Belangenconflicten en banden met de industrie, schijnen te hebben bijgedragen aan de bevooroordeelde rapporten. Het gebrek aan een juiste en onbevooroordeelde risico-evaluatie van de 5G-technologie brengt de bevolking in gevaar. Verder schijnt er een kartel te bestaan van individuen die evaluatiecomité's monopoliseren om daarmee het geen-risico-paradigma te versterken. Wij menen dat deze handelswijze moet worden aangemerkt als wetenschappelijk wangedrag.'²³

'Er wordt geconcludeerd dat het ICNIRP gefaald heeft een uitgebreide evaluatie uit te voeren van

---

²¹ Zie toelichting bij voetnoot 17.

²² Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid (2008). *Onzekere veiligheid. Verantwoordelijkheden rond fysieke veiligheid*, pagina 121.

²³ Lennart Hardell en Michael Calsberg (2020). *Health risks from radiofrequency radiation, including 5G, should be assessed by experts with no conflicts of interest*. The Environment and Cancer Research Foundation, SE-702 17 Örebro, Zweden. *Oncology Letters* 20: 15, 2020. DOI:10.3892/ol.2020.11876. Pagina 1. Vertaling citaat: WdJ.

gezondheidsrisico's in verband met RF-straling. De nieuwste ICNIRP-publicatie kan niet worden gebruikt als richtlijn voor deze blootstelling.²⁴

Eveneens in juni 2020 publiceerden twee Members of the European Parliament (MEP's), Klaus Buchner (Ökologisch-Demokratische Partei) en Michèle Rivasi (Europe Écologie), het rapport: *The International Commission on Non-Ionizing Radiation Protection: Conflicts of interest, corporate capture and the push for 5G*, gefinancierd door de Groenen / EFA-fractie van het Europees Parlement.

In het voorwoord stellen Buchner en Rivasi vast:

'De bevindingen van dit rapport (*The International Commission on Non-Ionizing Radiation Protection: Conflicts of interest, corporate capture and the push for 5G*) geven ons een ongemakkelijk déjà-vu; veel feiten en processen die leiden tot de feitelijke situatie waarin Europese autoriteiten – van de Europese Commissie tot aan de meeste lidstaten – gewoon hun ogen sluiten voor echte wetenschappelijke feiten en vroege waarschuwingen. We hebben precies hetzelfde scenario gezien in het debat over tabak, asbest, klimaatverandering en pesticiden. (...) ICNIRP pretendeert wetenschappelijk neutraal te zijn en vrij van gevestigde belangen van de telecomsector. We laten met deze studie zien dat dit "spelen met de waarheid" is, of gewoon een leugen.'²⁵

Naast een groep van honderden internationale wetenschappers op het gebied van EMV en gezondheid²⁶, die de meerderheid van de wetenschappelijke gemeenschap op dit gebied vertegenwoordigt²⁷, heeft nu ook een groep Nederlandse wetenschappers zich georganiseerd om een tegengeluid te laten horen. Het nieuw opgerichte Wetenschappelijk Platform EMF Nederland (WPEN) onder leiding van emeritus hoogleraar Farmacokinetiek (RUG) Dick K.F. Meijer en met in de stuurgroep o.a. de voormalig directeur KPN Dolf Zantinge, gaat er vanuit dat het 'een majeur probleem' is dat de huidige veiligheidsnormen geen rekening houden met 'non-thermale-stralingseffecten op het leven'.²⁸

Deze geluiden zijn niet nieuw en zijn in mijn beroepschrift van 24 februari 2020 uitgebreid door mij naar voren gebracht. Wel vormt deze informatie een bevestiging van mijn standpunt dat de veiligheidsclaim ICNIRP-limieten geen stand kan houden, zonder de wetenschappelijke feiten geweld aan te doen. En zonder deze veiligheidsclaim heeft de gemeente Berkelland geen grond om mij als belanghebbende bij het bestreden besluit af te wijzen.

Ook Gezondheidsraad kan gezondheidsschade niet uitsluiten

Op 2 september 2020 bracht de Commissie EMV van de Gezondheidsraad haar adviesrapport *Achtergronddocument advies 5G en gezondheid* uit. Hoewel de commissie altijd zeer terughoudend is geweest in het erkennen van gezondheidsrisico's van draadloze technologie, geeft zij in dit rapport toe dat een aantal mogelijk schadelijke effecten niet kan worden uitgesloten. Over bijvoorbeeld oxidatieve stress lezen we:

---

²⁴ Ibidem, pagina 8.

²⁵ Klaus Buchner en Michèle Rivasi e.a. (2020). *The Internationaal Commission on Non-Ionizing Radiation Protection: Conflicts of interest, corporate capture and the push for 5G*. Brussel, juni 2020. Vertaling citaat: WdJ. Dit rapport is opgesteld, gecoördineerd en gepubliceerd in opdracht van twee leden van het Europese Parlement en gefinancierd door de Groenen / EFA-fractie van het Europees Parlement. Het rapport is geschreven door Hans van Scharen met redactie en aanvullende onderzoeksondersteuning van Tomas Vanheste. Eindredactie: Erik Lambert. Rapport te downloaden via: <https://emfscienceplatform.nl/wp-content/uploads/ICNIRP-Conflicts-of-interest-corporate-capture-and-the-push-for-5G.pdf>

²⁶ <http://www.5gappeal.eu/signatories-to-scientists-5g-appeal/>

²⁷ Lennart Hardell (2020). *Letter on Expert evaluations on health risks from radiofrequency electromagnetic fields RF-EMF and 5G*. <https://lennarthardellenglish.wordpress.com/2020/01/15/letter-on-expert-evaluations-on-health-risks-from-radiofrequency-electromagnetic-fields-rf-emf-and-5g/>

²⁸ <https://emfscienceplatform.nl/>

'Conclusie: De commissie constateert dat voor de frequentiegebieden 700-2200 MHz en 2,2-5,0 GHz een verhoogd niveau van oxidatieve stress effect na blootstelling aan radiofrequente velden mogelijk is.'²⁹

De frequentiegebieden 700 – 2200 MHz worden gebruikt bij zowel 2G, 3G als 4G³⁰, dus bij alle in de zendmast in Haarlo te installeren antennes. Een teveel aan oxidatieve stress verlaagt de immuunfunctie, wat de ontwikkeling van infectieuze ziekten bevordert, en is betrokken bij vrijwel elke degeneratieve ziekte die de mensheid treft: atherosclerose³¹, hartaandoeningen, kanker, inflammatoire aandoeningen³², gewrichtsaandoeningen, astma, diabetes, dementie en degeneratieve oogandoeningen om er maar een paar te noemen.³³

Naast de risico's van een verhoogd niveau van oxidatieve stress, stelt de Gezondheidsraad vast dat in de wetenschappelijke literatuur een verhoogd niveau van neurodegeneratie van hersenweefsel is gevonden, dat voor de eerder genoemde frequenties niet kan worden uitgesloten³⁴. Een ongunstig effect is mogelijk ten aanzien van zwangerschap, geboortefwijkingen en de vroege ontwikkeling van het nageslacht³⁵. Effecten op gedrag³⁶, cognitie³⁷ en slaap³⁸ zijn vastgesteld. Alsook op de signaaloverdracht³⁹, de elektrische activiteit⁴⁰ en de genexpressie⁴¹ in de hersenen.

'Conclusie: De commissie constateert dat voor de frequentiegebieden 700 – 2200 MHz en 2,2 – 5,0 GHz effecten op de expressie in de hersenen van genen⁴², die tot ongunstige gezondheidseffecten kunnen leiden, mogelijk zijn.'⁴³

Ook effecten op het bloed zijn in de wetenschappelijke literatuur vastgesteld en kunnen volgens de Gezondheidsraad voor de frequentiegebieden 700 – 2200 MHz en 2,2 – 5,0 GHz niet worden uitgesloten.⁴⁴ (Hierbij refereer ik ook naar het wetenschappelijk bewijs voor het ontstaan van

---

²⁹ Gezondheidsraad (2020). *Achtergronddocument advies 5G en gezondheid*. Gezondheidsraad. Nr. 2020/16A, Den Haag, 2 september 2020. Achtergronddocument bij: 5G en gezondheid 2020/16, Den Haag, 2 september 2020. Pagina 67.

³⁰ <https://www.4g.nl/4g-netwerk/4g-frequenties/>

³¹ Atherosclerose is de neerslag van kalk en vetachtige stoffen, zoals cholesterol, in de wand van een slagader, waardoor bloedvatvernauwing optreedt. Wordt in de volksmond wel aderverkalking genoemd. Als de kransslagaders zijn aangedaan, spreekt men van coronaire sclerose. Dit kan leiden tot angina pectoris, een hartinfarct of hartfalen.

³² Inflammatie: Ontstekingsreactie op een schadelijke prikkel. Het ontstekingsproces bestaat voornamelijk uit celbeschadiging, vaatverwijding, vochtophoping, afzetting van witte bloedcellen. Waarneembare symptomen van een ontsteking zijn roodheid, warmte, zwelling, pijn en gestoorde functie.

³³ Zie toelichting bij voetnoot 16 en 17.

³⁴ Gezondheidsraad (2020). *Achtergronddocument advies 5G en gezondheid*. Gezondheidsraad. Nr. 2020/16A, Den Haag, 2 september 2020. Achtergronddocument bij: 5G en gezondheid 2020/16, Den Haag, 2 september 2020. Pagina 56.

³⁵ Ibidem, pagina 34.

³⁶ Ibidem, pagina 40.

³⁷ Ibidem, pagina 45.

³⁸ Ibidem, pagina 47.

³⁹ Ibidem, pagina 49.

⁴⁰ Ibidem, pagina 53.

⁴¹ Ibidem, pagina 60.

⁴² Over genexpressie: *'De kern van elke cel in ons lichaam bevat dezelfde genetische code, opgeslagen in het DNA. Over de lange DNA strengen verspreid, liggen ongeveer 23.000 losse gebieden, de genen, die ieder voor een ander eiwit coderen. Eiwitten zijn nodig voor de opbouw en onderhoud van de cel. Dit betekent dat tijdens de ontwikkeling in verschillende celtypen specifieke eiwitten moeten worden aangemaakt. Een levercel heeft bijvoorbeeld andere eiwitten nodig dan een neuron. Niet alleen tijdens de ontwikkeling, maar ook als een cel beschadigd raakt of signalen van buitenaf krijgt, worden specifieke genen geactiveerd om de benodigde eiwitten te produceren. Van een actief gen wordt dan een kopie gemaakt, een "messenger RNA" (mRNA), wat de celkern verlaat, alwaar de informatie op het mRNA wordt afgelezen en het juiste eiwit wordt geproduceerd. Dit hele proces wordt ook wel genexpressie genoemd. Genexpressie wordt heel nauwkeurig gereguleerd door een speciale groep eiwitten, transcriptiefactoren. Deze eiwitten binden aan het DNA om genen te kunnen reguleren.'* <https://research.vu.nl/ws/portalfiles/portal/42191017/abstract+dutch.pdf>.

⁴³ Gezondheidsraad (2020). *Achtergronddocument advies 5G en gezondheid*. Gezondheidsraad. Nr. 2020/16A, Den Haag, 2 september 2020. Achtergronddocument bij: 5G en gezondheid 2020/16, Den Haag, 2 september 2020. Pagina 60.

⁴⁴ Ibidem, pagina 63.

een rouleaux-effect in het bloed, dat een verklaring geeft voor de EHS-klachten van burgers. Zie mijn beroepschrift, hoofdstuk 7. *Ongefundeerde uitsluiting van het bestaan van EHS*, pagina 46 – 49.)

Opvallend is dat de Gezondheidsraad bij haar uitsluitingscriteria van wetenschappelijke publicaties het criterium van onafhankelijkheid van de telecomindustrie niet heeft meegewogen. Dit terwijl tal van studies aantonen dat er verbanden bestaan tussen de financieringsbron en het onderzoeksresultaat (het vinden van al dan geen schadelijke effecten).^{45 46 47 48 49 50 51}

Wat betreft haar communicatie naar het publiek, volgt de Gezondheidsraad hetzelfde patroon van ontkenning en versluiering, zoals ik dat in de ‘Nadere toelichting en onderbouwing’ bij mijn beroepschrift heb beschreven.⁵² In haar persbericht kopt ze met de tekst: ‘Geen bewijs dat 5G gezondheid kan schaden; onderzoek nodig.’⁵³ Als we zeggen dat iets *kan schaden*, zeggen we dat schade *mogelijk* is. In haar persbericht stelt de Gezondheidsraad dus dat er geen bewijs is dat schade mogelijk is. Dat staat lijnrecht tegenover een aantal conclusies in het rapport, waarin de Gezondheidsraad op basis van het wetenschappelijk bewijs *juist erkent dat er ongunstige gezondheidseffecten mogelijk zijn*. Daarmee maakt de Gezondheidsraad zich schuldig aan een wetenschappelijke misdaad door te suggereren dat ‘*No evidence of harm equals evidence of no harm*. (Geen bewijs voor schade betekent bewijs voor geen schade.)’^{54 55 56}

⁴⁵ http://www.orsaa.org/uploads/6/7/7/9/67791943/bio-effect_findings_full_version.pdf.

⁴⁶ <https://ehitrust.org/science/research-industry-influence-emfs/>

⁴⁷ Opmerkelijk en verontrustend is dat de Gezondheidsraad in haar advies, ondanks de bestaande wetenschappelijke en maatschappelijke controverse – opnieuw de ICNIRP-limieten aanbeveelt, terwijl uit haar rapport blijkt dat de frequenties die gebruikt worden voor 2G, 3G en 4G gezondheidsschade (kunnen) veroorzaken *ruim onder* de huidige limieten. De aanbeveling om uit voorzorg de blootstellingen ‘zo laag als redelijkerwijs mogelijk is’ te houden (dat wil zeggen, het ALARA-principe - As Low As Reasonably Achievable - toe te passen) blijft zonder inhoud en is daarom niet meer dan een wassen neus. Door de industrie wordt ALARA vertaald naar ‘As Large As Regulators Allow’. Dit betekent dat, als de ICNIRP-limieten worden gehandhaafd, ALARA geen enkele zekerheid biedt voor gezondheidsbescherming.

⁴⁸ In de Commissie EMV van de Gezondheidsraad zijn 2 van de 9 leden (Anke Huss en Maarten Paulides) ook lid van de ICNIRP. Daarnaast is dr. Erik van Rongen – als secretaris van de Commissie EMV betrokken bij de selectie van commissieleden, belast met het literatuuronderzoek en het opstellen van het concept-adviesrapport – vice-voorzitter van de ICNIRP. Dr. Anke Huss is tevens wetenschappelijke medewerker van de door de industrie (Swisscom, Sunrise en Orange) gefinancierde organisatie Swiss FSM (Swiss Research Foundation for Electricity and Mobile Phone Communication).

<https://www.emf.ethz.ch/en/foundation/organisation/>

; <https://www.emf.ethz.ch/en/promotion/researchers/?author=402>. Uit de Belangenverklaring van dr. Maarten Paulides kunnen we afleiden dat hij wetenschappelijk leider is van het Netherlands Antenna Research Framework (NARF): een strategisch onderzoeksgebied binnen het Netherlands Institute for Research on ICT (NIRICT: <http://www.3tu.nl/nirict/en/>). Daarnaast werkt of werkte hij aan een intern onderzoeksproject (STO) van General Electric (MRI fabrikant) Global Research, 45.000 euro. - 20.000 euro (In cash) en 55.000 euro (in kind) bijdrage door Philips Research, Sensus BV en Sennewald Medizintechnik voor STW-KWF project op het gebied van MRI gestuurde hyperthermie. Met bovendien een broer en een vader met bedrijven in de elektrotechniek, is Paulides een vreemde keuze als het gaat om het kritisch bevragen en articuleren van de gezondheidsrisico's van draadloze technologie (RFRam). In hoofdstuk 9 van de ‘Nadere toelichting en onderbouwing’ bij mijn beroepschrift ga ik uitgebreid in op de (schijn van) belangenverstreming binnen de Commissie EMV van de Gezondheidsraad.

⁴⁸ <https://www.4g.nl/4g-netwerk/4g-frequenties/>

⁴⁹ <https://www.investigate-europe.eu/en/2019/how-much-is-safe/>

⁵⁰ Lennart Hardell en Michael Calsberg (2020). *Health risks from radiofrequency radiation, including 5G, should be assessed by experts with o conflicts of interest*. The Environment and Cancer Research Foundation, SE-702 17 Örebro, Zweden. *Oncology Letters* 20: 15, 2020. DOI:10:3892/ol.2020.11876.

⁵¹ Klaus Buchner en Michèle Rivasi e.a. (2020). *The Internationaal Commission on Non-Ionizing Radiation Protection: Conflicts of interest, corporate capture and the push for 5G*. Brussel, juni 2020.

⁵² Deel I. *Falende Gezondheidsraad*.

⁵³ <https://www.gezondheidsraad.nl/documenten/adviezen/2020/09/02/persbericht-5g-en-gezondheid>.

⁵⁴ Uitspraak van dr. David Gee over de Gezondheidsraad in NRC-Handelsblad

(<https://www.nrc.nl/nieuws/2013/04/13/omgaan-met-onbewezen-gevaren-12642982-a1184652>). Gee is sinds 1995 werkzaam bij het Europees Milieuagentschap (EEA) in Kopenhagen als senior-adviseur voor wetenschap van 13 april 2013 (, beleid en ‘emerging issues’ en projectmanager van twee ‘Late Lessons’- rapporten. Poul Harremoës (chairman). European Environment Agency (EEA) (2001). *‘Late lessons from early warnings: the precautionary principle 1896 – 2000’*, te downloaden via: <http://citeseerx.ist.psu.edu/viewdoc/download?doi=10.1.1.418.1171&rep=rep1&type=pdf>.

Dat in het rapport van de Gezondheidsraad in een aantal categorieën zowel gunstige als ongunstige effecten zijn gevonden en de Commissie EMV van de Gezondheidsraad niet weet hoe deze te duiden⁵⁷, benadrukt nogmaals het experimentele karakter van de blootstelling aan draadloze technologie. Ik wens niet dwingend aan een dergelijk experiment – met onmiskenbare gezondheidsrisico's – onderworpen te worden.

Behoort mijn lichaam nog aan mij of aan de Staat?

Aangezien als een wetenschappelijk feit is vastgesteld dat – nog afgezien van het vraagstuk of er sprake is van schade – amplitude-gemoduleerde RF-EMV (RFRam) van draadloze technologie biologische effecten veroorzaken in mijn fysieke lichaam, is bij de vaststelling van mijn belang en het al dan niet respecteren van mijn 'nee' naar dwingend opgelegde stralingsbelasting, de volgende vraag gerechtvaardigd: *Behoort mijn lichaam nog aan mij of aan de Staat?*

Want als mijn belang wordt ontkend, wie staat er dan, bij een dwingend opgelegde continue stralingsbelasting die gezondheidsschade kan veroorzaken, nog borg voor mijn fysieke integriteit en de onaantastbaarheid van mijn lichaam (waar ik op grond van o.a. artikel 11 van de Grondwet⁵⁸ en artikel 3 van het Handvest van de Grondrechten van de EU⁵⁹ recht op heb)?

Als u meegaat in het standpunt van de gemeente Berkelland dat ik geen belanghebbende ben bij het bestreden besluit, terwijl mij bij uitvoering van het besluit 24/7 dwingend stralingsbelasting wordt opgelegd die wetenschappelijk aangetoonde biologische effecten veroorzaakt en die mijn lichaam dwingend aan het reële risico van gezondheidsschade blootstelt, dan stemt u feitelijk in met het verlies aan zelfbeschikkingsrecht van burgers. Daarmee vervalt onze democratie naar niet meer dan een pseudo-democratie die ruimte laat voor schending van mensenrechten. En daarmee hebt u dan ook mijn vraag beantwoordt of mijn lichaam nog aan mij behoort of aan de Staat. Ik neem aan dat u voor de gevolgen van een dergelijk antwoord niet kunt instaan.

---

⁵⁵ Zie hoofdstuk 7. *Wetenschappelijke misdaad door de Commissie EMV Gezondheidsraad*, in de 'Nadere toelichting en onderbouwing' bij mijn beroepschrift.

⁵⁶ De vraag waarom prof.dr. Hans Kromhout, voorzitter van de Commissie EMV van de Gezondheidsraad en verantwoordelijk voor het adviesrapport, niet in de pers aan het woord komt is gerechtvaardigd. Kromhout deed op 23 maart 2020 in de Telegraaf een aantal kritische uitspraken over het huidige antennebeleid. In dit interview noemt het 'wel bijzonder' dat de ICNIRP-normen 'zoveel zegkracht hebben gekregen in Europa' en stelt hij dat alleen kijken naar het thermisch effect niet genoeg is: 'Als je ziet dat onder het niveau van 1 graad opwarming, wat ICNIRP aanhoudt, toch allerlei effecten optreden, moet je op een gegeven moment een stapje verder gaan.' Ook onderschrijft Kromhout de kritiek op de selectieprocedures van de ICNIRP. 'Het is een beetje een ondoorzichtige club. Hoe kandidaten worden verkozen, is niet duidelijk. Noem het zelfbevekkend. In die zin heeft het niet echt een onafhankelijke status.'

Volgens Kromhout staat de beoordeling van stralingsrisico's vanwege de economische belangen haaks op een zorgvuldige manier waarop we omgaan met andere blootstellingen, zoals aan chemische stoffen, bestrijdingsmiddelen of medicijnen. 'Daarvoor bestaat zeer strikte regelgeving', aldus Kromhout. Als het gaat om de blootstelling aan EMV '(...) wordt echter geen blootstelling van individuen gemeten, geen toekomstscenario's van blootstelling doorgerekend en geen eventuele gezondheidsrisico's ingeschat. Dat moet anders. Je moet de industrie niet zomaar haar gang laten gaan. Weldoordachte afwegingen vooraf – zegeningen versus risico's – zijn ook in dit dossier noodzakelijk.'

<https://www.telegraaf.nl/lifestyle/882391636/wetenschap-verdeeld-over-straling-5-g> (alleen voor abonnees). Link naar volledige tekst in Telegraaf: <https://stopumts.nl/doc.php/Artikelen/12476/Wetenschap%20verdeeld%20over>.

⁵⁷ Over de elektrische activiteit in de hersenen schrijft de Commissie EMV van de Gezondheidsraad: 'Voor 700 – 2200 MHz is de conclusie dat een effect waarschijnlijk is, maar dat het niet duidelijk is of de effecten gunstig of ongunstig zijn.' Gezondheidsraad (2020). *Achtergronddocument advies 5G en gezondheid*. Gezondheidsraad. Nr. 2020/16A, Den Haag, 2 september 2020. Achtergronddocument bij: 5G en gezondheid 2020/16, Den Haag, 2 september 2020. Pagina 53.

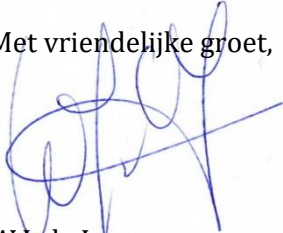
⁵⁸ Artikel 11 Grondwet. Ieder heeft, behoudens bij of krachtens de wet te stellen beperkingen, recht op onaantastbaarheid van zijn lichaam.

⁵⁹ Handvest voor de grondrechten van de EU, artikel 3. 1. Eenieder heeft recht op lichamelijke en geestelijke integriteit. 2. In het kader van de geneeskunde en de biologie moeten met name worden nageleefd: de vrije en geïnformeerde toestemming van de betrokkene, volgens de bij de wet bepaalde regels. (...). Het Handvest voor de grondrechten van de EU is juridisch bindend voor iedereen op grond van artikel 6 VEU en artikel 93 Grondwet .

Daarom vraag ik u dringend om de gemeente op haar lokale verantwoordelijkheid aan te spreken en democratie en mensenrechten te bekrachtigen. Ik ben hoe dan ook belanghebbende bij het bestreden besluit, omdat de autonomie van mijn lichaam en daarmee mijn fysieke integriteit ermee gemoeid zijn.

De veiligheidsclaim ICNIRP-limieten en de daarop gebaseerde afwijzing van mijn belang zijn op grond van de wetenschappelijke en maatschappelijke controverse onhoudbaar. Daarom verzoek ik u opnieuw mijn belang te erkennen en het bestreden besluit te vernietigen.

Met vriendelijke groet,

W.J. de Jong
Wolinkweg 11
7273 SL Haarlo

Bijlage: Gezondheidsraad. *Achtergronddocument advies 5G en gezondheid*. Nr. 2020/16A, Den Haag, 2 september 2020.